

Wyrok z dnia 22 grudnia 1998 r.

I PKN 514/98

Przepis art. 56 § 1 KP nie ma zastosowania w sytuacji, gdy stosunek pracy z mianowanym urzędnikiem państwowym uległ rozwiązaniu z mocy prawa wskutek prawomocnego orzeczenia organu dyscyplinarnego wydającego tego pracownika ze służby (art. 14 i 39 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.).

Przewodniczący: Prezes SN Jan Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 1998 r. sprawy z powództwa Mirosława K. przeciwko Urzędowi Celnemu w T. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 2 czerwca 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

W pozwie Mirosław K. wniósł o przywrócenie do pracy w pozwanym Urzędzie Celnym w T. na dotychczas zajmowanym stanowisku Naczelnika Oddziału Celnego [...] w L., ewentualnie o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia w wysokości trzymiesięcznych poborów, otrzymywanych w ostatnim okresie zatrudnienia na wskazanym wyżej stanowisku.

Sąd Rejonowy w Lublinie wyrokiem z dnia 4 marca 1997 r. oddalił powództwo. Sąd ten ustalił, że powód był zatrudniony w Urzędzie Celnym w T. jako mianowany urzędnik państwowy na stanowisku Naczelnika Oddziału Celnego [...] w L. W dniu 5 marca 1996 r. Komisja Dyscyplinarna przy Dyrektorzce Urzędu Celnego w T. wymierzyła powodowi karę dyscyplinarną wydalenia z pracy, uznając go winnym dopuszczenia się fałszerstwa dokumentów dotyczących używania samochodu oraz wydania

polecenia zwolnienia z należności celnych, mimo że prawo na to nie zezwala. Powód zaskarżył to orzeczenie do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej przy Prezesie Głównego Urzędu Ceł w W., która utrzymała je w mocy. W związku z powyższym Dyrektor Urzędu Celnego w T. skierował do powoda w dniu 19 kwietnia 1996 r. pismo, informując o fakcie rozwiązania z nim stosunku pracy z mocy prawa wobec wystąpienia przesłanki określonej w art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r o pracownikach urzędów państwowych.

Powód uznając, że powyższe pismo jest decyzją o rozwiązaniu z nim stosunku pracy odwołał się od niego do Prezesa GUC, który odwołania powoda nie uwzględnił.

Decyzja Prezesa GUC była przedmiotem skargi powoda do NSA, który wyrokiem z dnia 21 października 1996 r. stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji, stosując w tej mierze art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o NSA w związku z art. 156 § 1 pkt 2 KPA. Naczelny Sąd Administracyjny powołał się na zmianę przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych wprowadzoną ustawą z dnia 2 grudnia 1994 r, zgodnie z którą, w przedmiotowej sytuacji, stosunek pracy ulega rozwiązaniu z mocy samego prawa, a nie w drodze wydania decyzji administracyjnej.

Sąd Rejonowy w rozstrzygnięciu sporu oparł się na art. 14 ust. 1 pkt 2 oraz art. 39 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożył powód, zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 39 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych w związku z art. 56 KP. Wniósł on o zmianę zaskarżonego wyroku i przywrócenie do pracy, ewentualnie o zasądzenie odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy.

Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie oddalił apelację. Podzielił w całości stanowisko Sądu Rejonowego, podkreślając, że przepisy Rozdziału II Oddziału 6 Kodeksu pracy regulują uprawnienia pracowników w przypadku rozwiązania z nimi umowy o pracę bez wypowiedzenia przez zakład pracy i nie przewidują trybu odwoławczego w przypadku, gdy dochodzi do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z mocy samego prawa.

Powód zaskarżył wyrok Sądu Wojewódzkiego kasacją, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności naruszenie art. 39 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych w związku z art. 56 i następnymi KP. Błędna wykładnia prawa

powoduje, zdaniem powoda, że zaskarżony wyrok narusza konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa, nie dopuszczając strony skarżącej do korzystania z drogi sądowej dla dochodzenia swych roszczeń ze stosunku służbowego. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ocena prawna wyrażona w zaskarżonym wyroku odpowiada należycie zinterpretowanym przepisom prawa materialnego i jest zgodna z przyjętym w tej sprawie stanowiskiem Sądu Najwyższego (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 1998 r., I PKN 312/98, nie publikowany). Sąd prawidłowo uznał, że w myśl art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.), w brzmieniu wprowadzonym ustawą z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704) stosunek pracy z urzędnikiem państwowym mianowanym ulega z mocy prawa rozwiązaniu z jego winy bez wypowiedzenia, w razie prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z pracy w urzędzie. Z powołanego przepisu wynika jasno, że prawomocne ukaranie wskazaną karą dyscyplinarną wywiera skutek bezpośredni z mocy prawa w sferze stosunku pracy, powodując jego rozwiązanie. Innymi słowy, że skutek w postaci rozwiązania stosunku pracy następuje automatycznie wraz z uprawomocnieniem się orzeczonej kary dyscyplinarnej. W konsekwencji fakt ten wyłącza zastosowanie w niniejszej sprawie trybu określonego w art. 38 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, a co za tym idzie, pozwala na zastosowanie art. 39 tej ustawy, według którego spory o roszczenia ze stosunku pracy urzędników państwowych w sprawach nie wymienionych w art. 38 ust. 1 rozpatrywane są w trybie określonym w Kodeksie pracy. Jednakże w treści Rozdziału II Oddziału 6 Kodeksu pracy nie odnajdujemy przepisów przewidujących tryb odwoławczy w sytuacji, gdy dochodzi do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z mocy samego prawa. Powołany przez powoda w kasacji art. 56 Kodeksu pracy rozpoczyna się słowami „Pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia ....”. Treść użytych tam zwrotów wyraźnie wskazuje na możliwość stosowania tego przepisu wyłącznie w sytuacjach, gdy to zakład pracy rozwiązuje umowę o pracę bez wypowiedzenia, a zatem wtedy, gdy zostanie przez niego złożo-

ne stosowne oświadczenie woli. Wyłącza to stosowanie tego przepisu (a co za tym idzie i następnych z Rozdziału II Oddziału 6 Kodeksu pracy), gdy doszło do rozwiązania umowy o pracę z mocy samego prawa. W takich okolicznościach rola sądu pracy ogranicza się do prawidłowego ustalenia, czy istotnie kara wydalenia z pracy w urzędzie została orzeczona przez właściwą komisję dyscyplinarną w postępowaniu, którego zasady zostały ustawowo ukształtowane. Ponieważ w niniejszej sprawie Sądy obu instancji dokonały w tym względzie stosownych ustaleń, a co za tym idzie rozpoznały sprawę stosownie do art. 39 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, to za bezzasadne należy uznać także zarzuty kasacji naruszenia konstytucyjnych zasad równości obywateli wobec prawa oraz prawa do sądu, w szczególności w sytuacji, gdy skarżący nie wskazał konkretnych przepisów Konstytucji, które - jego zdaniem - narusza zaskarżony wyrok.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² KPC orzeczono jak w sentencji.

=====